

MAGYAR NYELV

a 8. évfolyamosok számára

MNy2

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

2020. január 23.

**A javítási-értékelési útmutatóban feltüntetett válaszokra
a megadott pontszámok adhatók.**

**A pontszámok részekre bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van.
A helyesírási és/vagy másolási hibákat javítjuk, de csak akkor vonunk le miattuk
pontot, ha arra a javítási-értékelési útmutatóban erre külön utalás van.**

A helyesírás értékelésénél A magyar helyesírás szabályai c. kiadvány (Akadémiai Kiadó) 12. kiadása szerinti helyesírást kell elfogadni.

1. a) Lehetséges megoldások például: 1 pont
 A) fakad, farag, halad, marad, ragad, rakat, szakad, takar, vakar stb.
 B) gitár, szitár, virág, zsiráf stb.
*A pont akkor adható meg, ha mindkét szó helyes, és nincs mellette helytelen.
 Helyes megoldások a todalékos szavak is, pl.: hibát, hibád.
 Nagy kezdőbetűvel, nagy és kis nyomtatott betűkkel leírt megoldásokra is megadható a pont. Pont csak hibátlanul kiegészített és megfelelő szófajú szópárért adható.
 A válaszok csak akkor fogadhatók el, ha a szavak megléte szakmailag ellenőrzött egynyelvű szótárral igazolható.*
- b) A) jutalom 1 pont
 B) jégeső
*A pont akkor adható meg, ha mindkét szó helyes, és nincs mellette helytelen.
 A válaszokat kis- és nagybetűs írásmóddal is el kell fogadni.
 Minden más válasz csak akkor fogadható el, ha a szavak megléte szakmailag ellenőrzött egynyelvű szótárral igazolható.*
2. a) A) Aláhúzva: héját és javítva: javát 3 pont
 B) Kipipálva
 C) Aláhúzva: szék, és javítva: ló
 Ha a megadott megoldás mellett a tanuló a másik szót túlsóra javította, a választ el kell fogadni. Ha csak a másik szót cserélte ki túlsóra, a válasz nem fogadható el.
 D) Kipipálva
 E) Aláhúzva: gólya, és javítva: fecske
*A megoldások csak akkor fogadhatók el, ha a helyes válasz mellett nem szerepel helytelen.
 A megoldások csak akkor fogadhatók el, ha a tanuló a hibás választ húzta alá, és azt javította.
 Csak az aláhúzásért nem jár pont.
 A jelölések akkor is elfogadhatók, ha a tanuló nem aláhúzással, hanem más, de egyértelmű módon (például karikázással) jelölte a hibás szavakat.
 A megadottaktól eltérő válasz akkor fogadható el, ha a tanuló által javított alak megléte szólásszótárral igazolható.*
 5 jó válasz: 3 pont
 4 jó válasz: 2 pont
 3 jó válasz: 1 pont
 0-2 jó válasz: 0 pont
3. a) I. E 2 pont
 II. F
 III. G
 IV. D
 V. -
 VI. C
A válaszok csak akkor fogadhatók el, ha a jó megoldás mellett nincs helytelen. A jó megoldások közé számít, ha a tanuló az ötödik kép mellé nem írt semmit.
 5 helyes válasz: 2 pont
 3-4 helyes válasz 1 pont
 0-2 helyes válasz: 0 pont

-
4. a) ráfoktak *vagy* ráfogtak *vagy* oszt *vagy* azt *vagy* aztán 1 pont
 b) fordította *vagy* fordítja 1 pont
 c) ált *vagy* állt 1 pont
A megoldások csak akkor fogadhatók el, ha a helyes válasz mellett nem szerepel helytelen.
5. Aláhúzva (és más nem):
 a) szépségek, sósabb 1 pont
A pont akkor adható meg, ha mindkét megoldás helyes, és nincs mellette helytelen.
 b) legrendesebb 1 pont
A pont akkor adható meg, ha a helyes megoldás mellett nincs helytelen válasz.
 c) számításokat, házasságnak, szépítgetném 1 pont
A pont akkor adható meg, ha mindhárom megoldás helyes.
 d) mondjon, nézném 1 pont
A pont akkor adható meg, ha mindkét megoldás helyes, és nincs mellette helytelen.
A válaszok akkor is elfogadhatók, ha a tanuló nem aláhúzással, hanem más, de egyértelmű módon (például karikázással) jelölte a megoldásokat.
6. a) A) de 2 pont
 B) ide
 C) ideg *vagy* idea
 D) hideg *vagy* rideg *vagy* idegi
A válaszokat kis- és nagybetűs írásmóddal is el kell fogadni.
A megoldások csak akkor fogadhatók el, ha elemenként egymás után helyesen következnek a szavak, és nincs kimaradó lépés. Tehát 1 pontot ér pl. a de – ide – idea – hideg megoldás az egymásból következő 3 helyes szó beírásáért. Nem ér pontot azonban, ha az A) és a D) válasz helyes, a B) és a C) pedig helytelen.
A megoldások csak akkor fogadhatók el, ha a helyes válaszok mellett nem szerepel helytelen.
Minden más válasz csak akkor fogadható el, ha a szavak megléte szakmailag ellenőrzött egynyelvű szótárral igazolható.
 4 helyes válasz: 2 pont
 2-3, egymás után következő helyes válasz: 1 pont
 0-1 helyes válasz: 0 pont
- b) A) állítmány 2 pont
 B) tárgy
 C) eszközhatározó
A megoldások csak akkor fogadhatók el, ha a helyes válasz mellett nem szerepel helytelen.
 3 helyes válasz: 2 pont
 2 helyes válasz: 1 pont
 0-1 helyes válasz: 0 pont
- c) A) könyvbarát 2 pont
 B) idegenuralom
A megoldások csak akkor fogadhatók el, ha a helyes válasz mellett nem szerepel helytelen.
 Minden helyes válasz 1 pont.
-

-
7. a) játssza 1 pont
 b) hallgass vagy hallgassál 1 pont
 mondd vagy mondjad 1 pont 2 pont
 c) higgy vagy higgyél 1 pont
 d) lőjetek vagy lőjenek 1 pont
 e) folyjon 1 pont
- Minden helyes válasz 1 pont.
A megoldások csak akkor fogadhatók el, ha a helyes válasz mellett nem szerepel helytelen. Csak a helyesírási szempontból is hibátlan válasz fogadható el.
8. a) B) 1 pont
- A választás indoklásában minden olyan válasz elfogadható, amelyik azt fogalmazza meg, hogy a B képen jól látszik, hogy esik az eső, illetve felhők vannak az égen. Pl.: Ezen a képen esik az eső. *vagy* A vers az esőről / a záporról szól, ez van a képen is. *vagy* A vers felhőkről és esőről szól, a képen is ez látható.
- Az indoklás elfogadható akkor is, ha a két másik képet úgy mutatja be a tanuló, mint kevésbé jellemző illusztrációkat. Pl.: Az első képen vihar / villámlás látható, a harmadikon pedig ló alakú felhő. Ezekről nem szól a vers. *vagy* A versben nincs szó sem ló alakú felhőről, sem villámlásról. *vagy* A másik két képen villámlás vagy ló alakú felhő látható, a versben ezekről nincs szó. Ebben az esetben azonban csak akkor fogadható el a válasz, ha a tanuló mindkét képről megállapítja, hogy miért nem illik a vershez.
- Minden más, a megadott megfogalmazástól eltérő, de tartalmában helyes választ el kell fogadni. A válasz csak az indoklással együtt fogadható el.*
- b) A) felhő 1 pont
 B) zápor
 C) arany(os)
- A pont csak akkor adható meg, ha mindhárom válaszeleme helyes.*
- c) Aláhúzva (és más nem): hasonlat 1 pont
A válasz akkor is elfogadható, ha a tanuló nem aláhúzással, hanem más, de egyértelmű módon (például karikázással) jelölte a megoldást.
- d) Aláhúzva (és más nem): C 1 pont
A válasz akkor is elfogadható, ha a tanuló nem aláhúzással, hanem más, de egyértelmű módon (például karikázással) jelölte a megoldást.
9. a) (az) eső(t) 1 pont
 Esetleg elfogadható válasz a zápor, zivatar, de a vihar nem.
- b) A) eső lesz *vagy* esni fog 1 pont
 B) szép idő lesz
- Minden más, a megadott megfogalmazástól eltérő, de tartalmában helyes választ el kell fogadni.*
A pont csak akkor adható meg, ha mindkét eleme helyes, és mellettük nem szerepel helytelen.
- c) Mert eső előtt hangosan/sokat füttyülnek. 1 pont
A pont csak akkor adható meg, ha a tanuló megmagyarázza a névadást, tehát nem fogadható el csupán a név lefordítása.
Minden más, a megadott megfogalmazástól eltérő, de tartalmában helyes választ el kell fogadni.
- d) Minden válasz elfogadható, akár a múlt, akár a jelen emberének gondolkodása felől 1 pont
 közelíti meg a kérdést. Elfogadható válasz például, amelyik:
-

- kifejti, hogy régebben az emberek jobban ki voltak téve az időjárás viszontagságainak, *vagy* nem tudtak máshonnan tájékozódni, *vagy* a tapasztalataik megbízhatóbbak voltak;
- kifejti, hogy ma sokkal több forrás áll rendelkezésre, *vagy* ma van időjárás-jelentés / időjárás-előrejelzés / meteorológia, *vagy* a ma embere babonának hiszi az állatok időjósító tudományát.

Minden más, a megadott megfogalmazástól eltérő, de tartalmában helyes választ el kell fogadni.

- e) A) hamis
B) hamis
C) igaz

3 pont

Minden helyes válasz 1 pont.

A válaszok akkor is elfogadhatók, ha a tanuló nem aláhúzással, hanem más, de egyértelmű módon (például karikázással) jelölte a megoldásokat.

- f) Minden olyan válasz elfogadható, amelyik megfogalmazza, hogy a kutya nem gazdája szó szerinti értelemben a rajta élősködőknek. Például: Ezeknek az állatoknak nincs gazdájuk. *vagy* Ezek az állatok csak élősködnek a kutyán. *vagy* A kutya nem gondoskodik ezekről az állatokról. *vagy* A kutyán csak élősködnek ezek az állatok.

1 pont

Minden más, a megadott megfogalmazástól eltérő, de tartalmában helyes választ el kell fogadni.

- g) megnyílhat a felhőszelek szája

1 pont

A pont csak akkor adható meg, ha a tanuló az egész kifejezést leírta.

- h) Minden olyan válasz elfogadható, amelyik megfogalmazza, hogy a szamár nem buta, hanem okos állat. Például: A szamár nem buta. *vagy* A szamár előre jelzi az időjárást.

1 pont

10. a) Tartalom

3 pont

3 pont, ha a fogalmazás megfelel a megadott témának, a tanuló álláspontja egyértelműen azonosítható, és a bemutatott 2-2 különböző állítás helytálló, és a terjedelem eléri a 4 mondatot.

2 pont, ha a fogalmazás megfelel a témának, a tanuló álláspontja egyértelműen azonosítható, de csak két-három állítása van, illetve fogadható el, és a terjedelem eléri a 4 mondatot.

1 pont, ha a megadott témának megfelel ugyan, de nem hoz állításokat, vagy csak egyet a megadott szempontokkal kapcsolatban, és a terjedelem eléri a 4 mondatot.

0 pont, ha nem felel meg a megadott témának, tartalmatlan, semmitmondó a fogalmazás, vagy a terjedelem nem éri el a 4 mondatot.

A pontszám nem függhet a tanuló véleményétől.

- b) A szöveg szerkezete

3 pont

3 pont, ha a szöveg kerek, egész, lezárt; formailag is tagolt; logikusan szerkesztett, és a szöveg eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).

2 pont, ha a fenti szempontok közül valamelyik nem érvényesül maradéktalanul, például hiányzik vagy szervesen a befejezés, aránytalan a bevezetés vagy a befejezés, de eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).

1 pont, ha az első pontban megadottak közül kettő nem teljesül, de a terjedelem eléri a 4 mondatot.

0 pont, ha a fogalmazás nem éri el a 4 mondatot, vagy ha szövegnek nem minősíthető, összefüggéstelen mondathalmaz.

- c) Stílusa, szóhasználata megfelel a témának, a köznyelvi normának, nyelvhelyességi szempontból kifogástalan, és eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).

1 pont

- d) Helyesírás 2 pont
- 2 pont: legfeljebb 2 ékezet hiánya az *a-á* és az *e-é* esetében, és legfeljebb 2 központosági hiba (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központosági hibáit), és eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).
- 1 pont: eléri a megadott terjedelmet (10 mondat), és legfeljebb **2 hibatípus** előfordulása az alábbi hibatípusok közül:
- kettőnél több ékezet hiánya (az *a-á* vagy az *e-é* esetében);
 - 3-5 központosági hiba;
 - egy hiba a magánhangzók időtartamának tévesztése terén;
 - egy hiba az egybeírás-különírás terén, de súlyos hibának számít az igekötős igék, a névutós névszók és a tagadószó helytelen írása, tehát ilyen hiba esetén nem adható pont.
- 0 pont: a felsoroltaknál több és/vagy súlyosabb hiba esetén, vagy ha a szöveg nem éri el a 10 mondatot.
- e) Külalak, íráskép 1 pont
- 1 pont adható, ha a dolgozat külalakja rendezett, áttekinthető, a javítások egyértelműek és esztétikusak, az írás könnyen, jól olvasható, a betűképek egyértelműen azonosíthatók, az ékezethasználata egyértelmű, a tanuló nem használja a kereten túli („margón kívüli”) területet, és a szöveg terjedelme eléri a 4 mondatot.
- Nem jár pont, ha az írás jellemzően olvashatatlan, vagy félreérthető az ékezethasználata, a dolgozat képe rendezetlen, a javítások félreérthetőek, zavarosak, nem esztétikusak, elválasztás helyett indokolatlanul ír a pontsoron túli („margón kívüli”) területre, vagy ha a szöveg terjedelme nem éri el a 4 mondatot.
- a)–e) A 4-nél kevesebb mondatból álló fogalmazás esetében a feladat összes itemére 0 pontot kell adni.